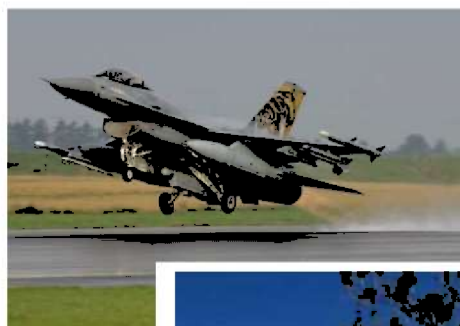

Kommunal

PLANSTRATEGI

2012-2015

ØRLAND
KOMMUNE

Innhold

1. Visjon.....	s 3
2. Målet for kommuneplanarbeidet.....	s 3
3. Kommunens plan- og styringssystem.....	s 3
4. Kommunal planstrategi - et hjelpemiddel i planleggingen.....	s 3
5. Utviklingsperspektiv sett i lys av kommuneproposisjon 2012 og attraktivitetsbarometeret.....	s 4
6. Nasjonale forventninger Regional planstrategi for Sør Trøndelag Regionale planutfordringer på Fosen.....	s 9
7. Viktige utviklingstrekk for Ørlandssamfunnet sett i lys av Nasjonale forventninger til kommunenes arbeid med Planstrategi.....	s 12
8. Prioriterte satsingsområder og vurdering av planbehov.....	s 18
9. Prioritering av planoppgaver.....	s 21

Innledning

Gjeldende kommuneplan ble vedtatt i kommunestyret i 1994. Kommuneplanens arealdel 2004 - 2015 ble vedtatt av kommunestyret 25.11.2004

Vedtak om å revidere kommuneplanens samfunnsdel og arealdel ble gjort av kommunestyret i møte den 23.06.2011 sak 11/55:

1. Kommunestyret vedtar framdriftsplan for kommuneplanprosessen
2. Rådmannen får i oppgave å etablere en prosjektorganisasjon med formannskapet som styringsgruppe
3. Kommunestyret slutter seg til at forslag til visjon og fokusområder skal ligge til grunn for kommuneplanarbeidet og at prosessen bidrar til å tydeliggjøre innholdet.
4. Kommunestyret slutter seg til forslaget om å videreføre slagordet *Ørland i vinden*
5. Kommunestyret slutter seg til at *Ørlandsmodellen – en modell for helhetlig styring og verdigrunnlaget* skal ligge til grunn for kommuneplanarbeidet

Den 01.03.2012, sak 12/18, vedtok kommunestyret en revidert framdriftsplan for kommuneplanprosessen:

1. Kommunestyret vedtar revidert framdriftsplan for kommuneplanprosessen
2. Kommunestyret slutter seg til forslag til visjon og fokusområde som foreligger fra samfunnskomiteen
3. Kommunestyret vedtar at planstrategien og planprogrammet skal sees i en sammenheng

Kommuneplanen er kommunens overordna plandokument, og skal benyttes som styringsredskap. Kommuneplanen er samtidig en plan for hele kommunens utvikling. Den handler både om forhold kommunene selv kan gi løsninger på, men også om forhold der andre samfunnsaktører må involveres for å bidra til forankring og felles tiltak, for å løse kommunens utfordringer.

Det er første gang Ørland kommune utarbeider en planstrategi som grunnlag for selve kommuneplanen. Planstrategien fokuserer på utfordringer kommunen står ovenfor og skal vise hvordan kommunen skal legge til rette for en kvalitativ og god utnyttelse av areal og tilrettelegging for en bærekraftig utvikling. Etter endelig vedtak vil det bli arbeidet med mål og strategier som svarer på disse utfordringene, et dokument som blir kommuneplanens samfunnsdel.

Det ligger en ambisjon i arbeidet om å involvere relevante samfunnsaktører, innbyggerne og fagmiljø i videre arbeid med utvikling av kommuneplanenes samfunnsdel og arealdel.

1. Visjon

”I Ørland kommune bygger vi verdier og realiserer drømmer”

Visjonen skal gjøres kjent og den skal etterleves som en viktig ledestjerne i arbeidet med utvikling av Ørlandssamfunnet. Den er utarbeidet av samfunnskomiteen og vedtatt i kommunestyret, og skal gjennom kommuneplanprosessen levendegjøres i organisasjonen og i Ørland kommune totalt sett.

2 Målet for kommuneplanarbeidet

Kommuneplanen for Ørland 2012 – 2025 har som mål å gi en helhetlig og samordnet utvikling av Ørlandssamfunnet med følgende fokusområder:

- En aktiv nærings- og samfunnsutvikler med gode kommunikasjonsmuligheter
- Et godt helse- og oppveksttilbud i attraktive bomiljø
- Et rikt kulturliv som bidrar til mangfold, god helse og økt livskvalitet
- Et inkluderende og åpent lokalsamfunn

Folkehelse, ungdom og miljø, er tema som skal være gjennomgående for alle fire fokusområder.

3. Kommunens plan- og styringssystem

På grunn av at kommuneplanen ikke har vært revidert på flere år, ble det besluttet at man skulle starte med utvikling av en ny visjon og fokusområder, som grunnlag for kommuneplanarbeidet. Formannskapet og samfunnskomiteen har vært sentrale i utarbeidelsen av både visjonen og fokusområdene, som er vedtatt av kommunestyret.

Ørlandsmodellen synliggjør et helhetlig styringssystem som vektlegger sammenheng i planstruktur, verdigrunnlaget og områder det må fokuseres på for å bygge en lærende organisasjon med kvalitet i møte med brukerne. Ørlandsmodellen vil gjennom implementeringen i 2012, skape en felles forståelse i forhold til styring, roller og hvilket oppdrag og samfunnsmandat den enkelte i organisasjonen har.

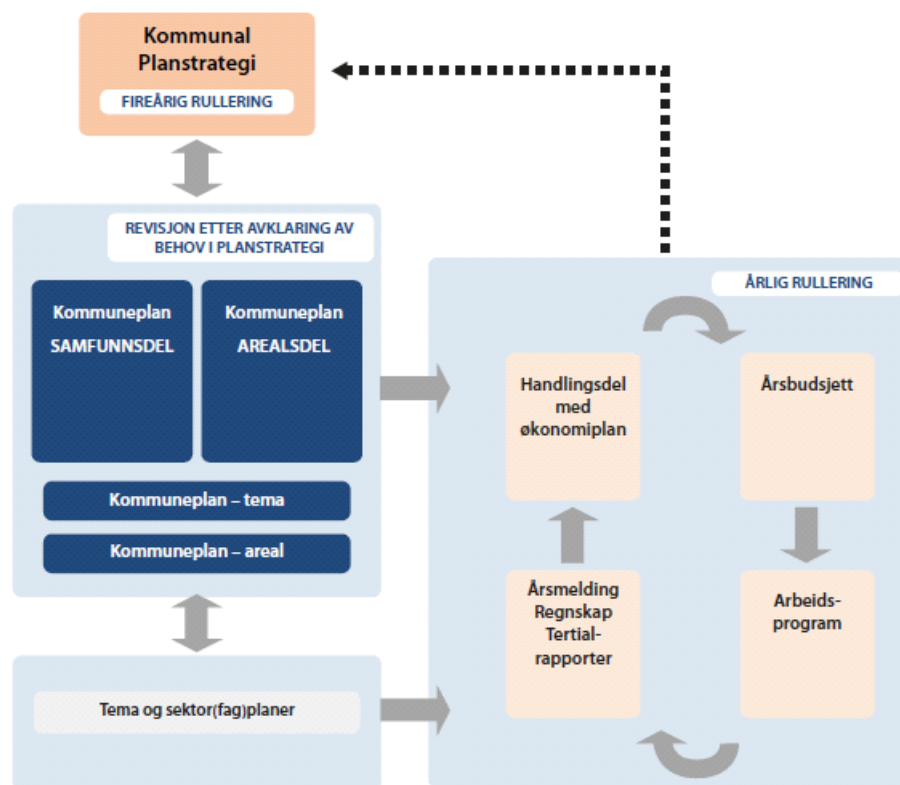
4. Kommunal planstrategi – et hjelpemiddel i planleggingen

4.1 Generelt om planstrategi

Kommunal planstrategi er et nytt verktøy i planleggingen. Formålet med planstrategien er å sette fokus på de planoppgaver kommunen bør initiere eller videreføre i inneværende kommunestyreperiode for å legge til rette for en offensiv utvikling i kommunen.

Kommunen har plikt til å utarbeide kommunal planstrategi minst en gang i hver valgperiode, og vedta den senest innen ett år etter kommunestyrets konstituering. Kommunen står ellers relativt fritt i forhold til innhold i planstrategien. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og sektorenes virksomhet, samt gi det nye kommunestyret mulighet for å vurdere å ta stilling til hvilke planoppgaver som er viktige å arbeide med i kommuneplanperioden. Planstrategien erstatter vårt Utfordringsdokument og rulleres hvert fjerde år.

Planstrategiens plass i det kommunale plansystemet er illustrert her:

Figur 1. Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet.

4.2 Virkning av kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi er ikke en plan som sådan, men et hjelpemiddel for politisk styring og prioritering av planoppgaver. Med dette hjelpemidlet kan kommunestyret som planmyndighet gi administrasjonen i oppdrag å arbeide med prioriterte planoppgaver i kommunestyreperioden. Samtidig kan planaktivitetene tilpasses tilgjengelige ressurser i form av plankompetanse, arbeidskraft og ikke minst økonomi.

Kommunal planstrategi har ingen direkte rettsvirkning i forhold til kommunens innbyggere, men gir altså føringer for det videre planarbeidet i kommunen. Den er heller ikke formelt bindende for kommunen og kan fravikes hvis det er gode grunner for det. Kommunen kan revidere planstrategien i løpet av valgperioden etter behov.

Planstrategien skal vise hvordan kommunen vil tilrettelegge samfunnet for en bærekraftig utvikling av areal, folkehelse (mestring) og en aktiv fritid.

5. Utviklingsperspektiver sett i lys av kommuneproposisjon 2012 og attraktivitetsbarometeret (fra utfordringsdokumentet 2012 - 2015)

Norge har blitt et velferdssamfunn med høy materiell velstand, høyt utdanningsnivå og høy kvalitet og standard på offentlige tjenester. Stor mobilitet i samfunnet og store endringer når det gjelder datateknisk utvikling har skapt nye kommunikasjons- og samværsformer og det synes som at endringene skjer i et stadig høyere tempo.

Ungdom i dag har lettere tilgang til kontakt med venner ut over landets grenser enn hva enkelte har med sine egne foreldre og besteforeldre. Hvilken betydning får dette for den enkeltes utvikling? Hva med kontakten på tvers av generasjonene og hvilken betydning får dette for de ulike lokalmiljø?

Vi vet at kommunene står overfor store utfordringer i tiårene som ligger foran oss. "Eldrebølgen" vil føre til store endringer i befolkningssammensetningen - færre i yrkesaktiv alder og flere pensjonister. Vi ser at flere og flere faller utenfor, også unge mennesker har behov for støtte og hjelp fra det offentlige. Samhandlingsreformen og stadig større krav fra innbyggerne til leveranse av gode tjenester, stiller den enkelte kommune overfor store utfordringer som vil kreve større fokus på interkommunale og regionale samarbeidsløsninger i tiden som kommer.

Høsten 2010 kom forslagene til ny helse- og omsorgslov, ny folkehelselov og ny nasjonal helse - og omsorgsplan på høring. Ny folkehelselov vil være et viktig tiltak for å kunne nå samhandlingsreformens intensjon om å forebygge mer og bedre. Blant annet har Stortinget uttalt ved behandlingen av samhandlingsmeldingen at "*kommunen gjennom lovverket må gis et tydelig ansvar som gjenspeiler folkehelseperspektivet, forebygging og tidlig intervensjon.*" Loven skal medvirke til en utvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale forskjeller og levekår. Ansvaret gis til hele kommunen, ikke bare til helseområdet. Folkehelsekoordinatoren i Fosen bistår kommunene i utvikling av strategier og tiltak på området.

Ørland kommune ligger i et flott og verdifullt kulturlandskap med sterke historiske og kulturelle tradisjoner. Natur, kultur og historie bør danne basisen og være fundamentet i videreutvikling av Ørlandssamfunnet, spesielt med tanke på kultur - og turistbasert næringsutvikling. Videreutvikling av Ørland kultursenter KF i nært samarbeid med lag og organisasjoner vil være en viktig satsing for Ørland kommune. Dette er områder som har skapt nasjonalt og internasjonalt engasjement. Naturen og historien som fundament for utvikling av bo- og besøksattraktivitet er våre fortrinn og helt sentralt for å kunne øke innbyggertall og besøksinteresse i årene framover.

Utvikling av *Kystbyen Brekstad* som kommunikasjonsknutepunkt og et variert botilbud er også viktige oppgaver på kort og lang sikt. Arbeidet med sentrumsplanen må realiseres gjennom et nært samarbeid med næringslivet lokalt og eksterne aktører.

For Ørland kommune er det viktig å legge tilrette for en bærekraftig arealdisponering, med stor oppmerksomhet omkring jordvern, naturmangfold, strandsonen og friluftsområder.

5.1 Utdrag fra Kommuneproposisjonene 2012

Fra og med 2012 utvides kommunens ansvar i og med at samhandlingsreformen trer i kraft. Samtidig øker antallet av de yngste eldre kraftig, og veksten av antall eldre vil fortsette i årene framover. Økte ressurser er ikke nok. Kommunene må bidra gjennom å finne effektive og gjennomtenkte løsninger lokalt. Nye oppgaver, den teknologiske utviklingen, samfunnsutviklingen generelt og økt kvalitetskrav, krever økt fokus på kompetanseoppbygging og arbeidsgiverrollen. Det er viktig at kommunene vurderer størrelsen på låneopptak opp mot et forventet høyere rentenivå i årene framover.

Behovet for en bedre kommunal infrastruktur må veies opp mot hensynet til økonomisk balanse på lengre sikt. Et viktig stikkord for kommunesektoren er derfor samfunnsansvarlig drift. Dette innebærer kompetent ledelse, effektiv drift, sunn økonomistyring og en god

helhetlig arbeidsgiverpolitikk. Et godt omdømme er en av forutsetningene for at kommunene vil lykkes. Utfordringene som kommunesektoren står overfor innebærer et kontinuerlig behov for omstilling og utvikling. Ansvarlige kommuner må derfor tenke langsiktig og helhetlig i sitt utviklingsarbeid. I arbeidsgiverrollen er det viktig at kommunene har en systematisk og langsiktig tilnærming til kompetanse og rekruttering. Redusert sykefravær er viktig spesielt med tanke på de ansatte og kvaliteten på tjenestene. Men reduksjon sykefraværet er også et eks på tiltak som kan bidra til bedre ressursutnyttelse. Et lavt sykefravær og mindre ufrivillig deltid er i mange tilfeller en forutsetning for høy kvalitet i tjenesten, fordi tilstedeværelse sikrer stabilitet og kontinuitet i tjenestene i den daglige driften. ”Saman om en bedre kommune” – en videreføring av K-prosjektet er et nasjonalt prosjekt som kommunene kan søke på. Hovedtemaene for samarbeidet vil være sykefravær, kompetanse og rekruttering, heltid/deltid og omdømme.

Det er et sentralt prinsipp for regjeringen at kommunesammenslåinger skal være basert på frivillighet. Utgangspunktet for endringer i kommunestrukturen må være at innbyggerne og lokalpolitikere selv mener at sammenslåing vil bedre tjenestetilbudet og gjøre kommunen til et bedre sted å bo. Departementet er i ferd med å ferdigstille en veileder om interkommunalt samarbeid der hovedvekten er lagt på vertskommunemodellen og hvilke muligheter som ligger der.

Kommunene har en sentral rolle i å bidra til en helhetlig utvikling av lokalsamfunnet, ved å arbeide for å utvikle lokalsamfunn som skaper identitet og gode levekår. I forslaget til folkehelselov stilles det krav til at fylkeskommuner og kommuner har et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid med utgangspunkt i regionale og lokale utfordringer og behov. Lovforslaget innebærer bl.a at ansvaret for folkehelsearbeidet legges til kommunen fremfor til kommunens helsetjenester. Folkehelseutfordringer skal inngå som grunnlag for arbeidet med planstrategier Kommunen skal med utgangspunkt i lokale utfordringer fastsette mål og strategier og iverksette nødvendige tiltak.

5.2 Næringsutvikling og attraktivitet - rapport fra Telemarksforskning 2010

Telemarksforskning har utarbeidet et såkalt Attraktivitetsbarometer. Dette er en metode for å identifisere regioner og kommuner som trekker til seg innflyttere i høyere grad enn arbeidsplassveksten skulle tilsi. Avslutningsvis i årets rapport presenteres Attraktivitetspyramiden. Dette er en ny modell som definerer tre typer attraktivitet: attraktivitet som bosted, attraktivitet for besøkende og attraktivitet for bedrifter og er en modell for å forklare hvorfor noen steder vokser, mens andre har nedgang. Attraktivitetspyramiden er også et verktøy for å utvikle strategier for steders utvikling.

Bostedsattraktiviteten tar utgangspunkt i parametrene arbeidsmarked, befolkningsstørrelse, boligmarked, "kaféfaktoren" og innvandring. Barometeret viser at det er store forskjeller mellom regionene i vårt fylke. Nordre Fosen, med Åfjord, Roan og Osen, er den regionen med sterkest prosentvis reduksjon i folketallet i perioden. Samtlige kommuner har hatt nedgang, størst i absolutte tall har den vært i Åfjord. Utviklingen i Rissa, Bjugn og Ørland er mer sammensatt og ulik. Rissa opplever ny vekst, noe som skyldes utviklingen innen arbeidslivet i kommunen generelt, men også nærheten til Trondheim. Stadig bedre kommunikasjoner integrerer store deler av Rissa i et felles arbeidsmarked med Trondheim og Trondheimsregionen. Ørland har også hatt merkbar vekst i perioden, som i stor grad skyldes positiv utvikling i industriarbeidsplasser, handel og service, samt reiseliv. Virksomheten ved Ørland Hovedflystasjon bidrar også til en "grunnbalanse" i folketallet.

Hva sier rapporten om Sør Trøndelag, Fosenregionen og Ørland kommune?

Befolkning og arbeidsplasser:

Fosen og Fjellregionen har hatt nedgang i folketallet. Begge regionene har redusert folketallet med rundt tre prosent siden 2000. Nest etter befolkningsutviklingen, er arbeidsplassutviklingen den viktigste faktoren i regional utvikling. Trondheim - og Stjørdalsregionen har høyest vekst i antall arbeidsplasser av regionene i Trøndelag. Fosen har omtrent samme antall arbeidsplasser i 2009 som i 2000. Frøya, Klæbu og Rissa har hatt høyest vekst av kommunene i Sør Trøndelag fra 2005 til 2009. Rennebu, Ørland og Holtålen har færre arbeidsplasser i 2009 enn i 2005. Trondheimsregionen har et overskudd på arbeidsplasser. Dette overskuddet er viktig for regionene som grenser til Trondheimsregionen, ettersom det skaper muligheter for bosetting som kan pendle til Trondheim. Det er tre kommuner i Sør Trøndelag med netto innpendling: Trondheim, Røros og Frøya. Klæbu, Malvik og Skaun er kommuner med svært høy netto utpendling. De er alle blant de ti kommunene i landet med høyest utpendling. Stor utpendling er ofte et resultat av at et sted er attraktivt å bo i.

5.3 Nærings NM (nyetableringer, lønnsomhet, vekst og næringslivets størrelse)

Trondheimsregionen er beste etableringsregion i Trøndelag, fulgt av Hitra/Frøya. Fosenregionen var under middels av regionene i Norge i 2009. Fosen har med unntak av 2008 vært blant de dårligste regionene når det gjelder etableringsindeksen. Klæbu og Orkdal kom øverst på etableringsindeksen i fylket i 2009. Hitra er nummer 28 i landets, som er ganske spesielt. Det er få kommuner av denne typen som gjør det så bra. Det samme kan en si om Selbu og Bjugn også.

Trondheimsregionen har best lønnsomhet i næringslivet av regionene i Trøndelag. De andre regionene i Sør Trøndelag gjør det under middels på lønnsomhetsindeksen. Fosen og Hitra/Frøya er blant regionene i landet med høyest andel underskuddsforetak. Åfjord og Selbu har høyest andel lønnsomhetsforetak i Sør Trøndelag, og er blant de 100 beste i landet. Ørland ligger forholdsvis høyt oppe på samme rangering.

Røros, Trondheim, Frøya, Oppdal og Hitra er kommuner med mye næringsliv i forhold til befolkning. Røros er nummer 11 av 430 kommuner. Malvik, Klæbu og Skaun er kommuner som har ekstremt lite næringsliv. Ørland har en middels score på dette området.

5.4 Attraktivitetsbarometeret

Attraktivitetsbarometeret tar utgangspunkt i sammenhengen mellom nettoflytting og arbeidsplassvekst. Trondheimsregionene, Orkdalsregionen og Oppdalsregionen har alle høyere innflytting enn forventet og er attraktive. Fosen har høyere utflytting enn forventet og er dermed lite attraktivt.

Skaun, Melhus og Klæbu er blant de 50 mest attraktive kommunene i landet de siste ni årene. Det er tydelig at nærhet til Trondheim er viktig for bostedsattraktivitet. Ørland ligger i nedre del av tabellen mens Bjugn har en rangering som er litt over middels.

Arbeidsplassvekst i egen kommune har sterk sammenheng med flyttebalansen i kommunen. Byer er spesielt attraktive for unge voksne, mens mindre kommuner i omlandet til byer er attraktive for familier. Samtidig er høy befolkningsstørrelse et resultat av at stedet historisk sett har vært attraktivt.

Boligbygging i et område viser om det er tilgjengelige boliger for innflyttere, og er en viktig forklaring på steders attraktivitet. Kommuner med høy boligbygging er mer attraktive. Høy attraktivitet fører til høyere etterspørsel etter boliger og dermed mer boligbygging, men samtidig er tilgjengelige boligtomter antagelig også en attraktivitetsfaktor i seg selv.

Kaféfaktoren har en klar, positiv sammenheng med nettoflytting. Den viser hvor stor andel av befolkningen som er ansatt i kafeer, restauranter og puber, og kan være en indikator på at det eksisterer mange sosiale møteplasser.

5.5 Attraktivitetspyramiden (besøk, bosetting og bedrifter)

Attraktivitetspyramiden er en modell for å forstå steders utvikling, vekst eller nedgang. Samtidig er attraktivitetspyramiden et verktøy for å utvikle strategier for stedsutvikling. Ideen bak er at steder utvikler seg i henhold til deres attraktivitet langs tre dimensjoner: besøk, bosetting og bedrifter.

Den lave veksten i basisnæringene og den høye veksten i besøksnæringer og lokale næringer, betyr at attraktivitet for besøk og bosetting gradvis blir viktigere, og at attraktivitet for bedrifter i basisnæringene blir mindre viktige.

Røros er en av de mest utpregede besøkskommuner i landet, og er nummer ni av 430 kommuner når det gjelder konsentrasjon av besøksnæringer. Orkdal og Ørland har store overskudd på handel, og ser ut til å være regionale handelssentra. Basisnæringer kan deles opp i tre kategorier; naturbasert virksomhet, industri og teknologiske tjenester. Hitra/Frøya har den høyeste andelen av sysselsettinger i basisnæringer av alle regionene. Ørland ligger i nederste del av denne rangeringen på linje med Bjugn, Holtålen og Melhus.

Steder kan ha mange flere innbyggere enn det er næringsgrunnlag for, dersom de er attraktive som bosted. Slike steder vil ha mange bosatte som pendler ut til andre steder. Når pendlingen øker, vil betydningen av bostedsattraktivitet bli større. Gjennom tider har befolkningen skapt og opprettholdt et levestruktur basert på stedets utfordringer, ressurser og fortrinn. Dette har ført fram til hvor stedet befinner seg i dag.

Fem av kommunene i Sør-Trøndelag; Røros, Oppdal, Trondheim, Orkdal og Ørland er utpregede besøkskommuner, ettersom de er blant de 100 kommuner i landet med høyest konsentrasjon av besøksnæringer. Disse kommunene har også en del basisnæringer, og er ikke ensidig rettet mot besøksnæringer. Sør-Trøndelag har fem kommuner som er utpregede bostedskommuner, det er; Malvik, Klæbu, Skaun, Melhus og Holtålen. Dette er kommuner med stor netto utpendling.

Fosens rangering som besøksregion er blant de aller lavest av de 83 regionene i landet. Samtidig har Fosens rangering som bostedsregion gått opp fra 30 til 24 fra 2000 til 2009. De tre attraktivitetsdimensjonene vil representere tre ulike retninger for regional utviklingsstrategier med behov for helt forskjellige virkemidler. Når man har kunnskap om profilen til stedene og siste års utvikling, vil dette være et verdifullt grunnlag for strategiske valg. Valget vil så være om man skal satse der den har sin styrke, eller om man skal satse på å utlikne sine svakheter!

Fjellregionen og Fosen har hatt en svært dårlig utvikling i basisnæringene, og har tapt mange arbeidsplasser i industri og naturbasert virksomhet. Her ligger Ørland som nr 131 i landet og ligger i øvre sjikt på rangeringen i Sør-Trøndelag, langt over Åfjord, Rissa og

Bjugn. De tre attraktivitetsdimensjonene bidrar på hver sin måte til veksten på et sted. Steder som har høy attraktivitet for alle de tre dimensjonene vil oppnå vekst.

Det er hovedsaklig forskjeller i bosteds- og bedriftsattraktivitet som skaper forskjeller mellom kommunene. Besøksattraktivitet betyr mindre. Noen kommuner har imidlertid fått substansiell vekst gjennom økt besøksattraktivitet, som Orkdal, Tydal og Hitra.

Når det gjelder samlet rangering i forhold de tre dimensjonene så ligger Ørland som nr 10 i fylket, Rissa nr 14, Roan nr 15, Osen nr 20, Åfjord nr 23 og Bjugn på 25 plass. Ørland har store overskudd på når det gjelder handel og blir i denne rapporten betraktet som et regionalt handelssenter og nevnes sammen med Orkdal. Dette er kunnskap vi må profilere oss på gjennom økt fokus på markedsføring og omtale av de *gode historiene*.

Ørland ligger i nederste del av rangeringen på basisnæringer i kategorien naturbasert virksomhet, industri og teknologi. Vår satsing gjennom Ørland kultursenter når det gjelder natur- og kulturbasert næringsutvikling bør profileres og synliggjøres, for derigjennom å skape større fokus og oppmerksomhet på et av våre store fortrinn og suksesshistorier. Når pendling øker, vil også boattraktiviteten øke, vi må gjennom nærhet til storbyen og gjennom å betrakte oss selv som *et tettsted i en storbyregion* ha klare strategier for å utnytte situasjonen maksimalt.

Ørland er den kommunen på Fosen som ligger høyest på rangeringen når det gjelder totalscoren i forhold til attraktivitetspyramiden i Sør-Trøndelag, her har vi noe å være stolte over og noe vi må bruke i vår strategiske utvikling kommunen.

6. Nasjonale forventninger, Sør-Trøndelag fylkeskommunes planstrategi og regionale planutfordringer for Fosen

6.1 Regjeringens forventningsdokument

For første gang har regjeringen nå utarbeidet et helhetlig dokument som handler om hva fylkeskommunene, kommunene og statlige myndigheter forventes å ta særlig hensyn til i planleggingen. (Vedtatt ved kongelig resolusjon 24. juni 2011. Dokumentet spenner fra områder som klima og naturmangfold til trafikk, næringsutvikling og oppvekstvilkår.

Forventningene skal legges til grunn både i arbeidet med planstrategiene som gjennomføres i 2012 og i de oppfølgende planprosesser. De nasjonale forventningene peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener er viktig at fylkeskommunene og kommunene fokuserer på i planleggingen i den kommende perioden for å bidra til gjennomføring av gjeldende nasjonal politikk. Planleggingen skal baseres på en vurdering av ulike interesser og bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring hvor også kostnader og nytte avveies.

Forventningene vil derfor være retningsgivende, men ikke bestemmende, ved utarbeiding av regionale og kommunale planer. En klargjøring av regjeringens forventninger er samtidig ment å bidra til at planleggingen blir målrettet og ikke mer omfattende enn nødvendig. Forventningene skal følges opp av statlige organer i deres medvirkning i planleggingen og vil gi økt forutsigbarhet for disse organers medvirkning. Følgende områder påpekes som sentrale i arbeidet med lokal planstrategi:

- Klima og energi
- By- og tettstedsutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Verdiskaping og næringsutvikling
- Natur, kulturmiljø og landskap
- Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

6.2 Regional planstrategi for Sør Trøndelag 2013 – 2016

Planstrategien for Sør Trøndelag fylkeskommune handler i stor grad om hvordan Trøndelag som enhet skal hevde seg og sine interesser i forhold til andre. Det gjelder både Trøndelags plass i den nasjonale fordelingen av roller og goder, og regionens konkurranseevne i et nasjonalt og internasjonalt marked. I dette utadrettede strategiske perspektivet vil ressurser og kompetanse i alle deler av regionen inngå i enheten Trøndelag, noe som går tydelig fram av temaene i planstrategien. Men også her ser vi at Trondheim blir stadig viktigere. Det er her vi først og fremst finner de spesialiserte kompetanseressursene – og miljøer som i økende grad blir viktige for regionen i framtida.

Planarbeidet i regionen tar også for seg tema som de sentrale delene og distriktene i Trøndelag opplever som aktuelle og vesentlige. Et strategisk planperspektiv innebærer i dette tilfellet å ta utgangspunkt i Trøndelag som en enhet, ledet av et regionalpolitisk partnerskap med vilje til å hevde regionens interesser på viktige områder. Her handler det både om å identifisere og gripe nye muligheter, og om å møte utfordringer for ikke å komme dårlig ut. Den regionale planstrategien skal klargjøre hvilke slike områder som krever spesiell oppmerksomhet de nærmeste årene.

Følgende områder er prioritert i den regionale planstrategien:

- Klima som utfordring og mulighet
- Energi – produksjon og anvendelse
- Forskning og utvikling for verdiskaping i samfunns – og næringsliv
- Bruk av naturressurser i et bærekraftig perspektiv
- Kommunikasjon – interne og eksterne forbindelser
- En region og lokalsamfunn som er attraktiv for næringsutvikling og bosetting

Optimistiske holdninger i befolkningen med hensyn til utviklingsmuligheter er en sentral trivsel – og bolystfaktor. Planstrategien uttrykker et ønske om å skape framtidsoptimisme i alle deler av regionen gjennom en differensiert politikk som utnytter lokale fortrinn.

6.3 Regionale planutfordringer på Fosen - samarbeid over kommunegrensene

Medlemmene av Fosen Regionråd har som sitt overordnede mål å medvirke til utvikling av en robust Fosenregion:

- Gjennom samhandling og samarbeid
- Ved deling av kompetanse
- Samt utvikle leveringsdyktigheten av tjenester

Utvikling av helhetlig og forpliktende samarbeid bygger på politisk vilje til å investere i felles utviklingsprosesser og inngå i tillitsbasert partnerskap.

Fosenregionen vil satse spesielt innenfor følgende strategi - og temaområder:

1. Utvikling av bærekraftige lokalsamfunn og miljøhensyn skal prege våre satsinger

- En bærekraftig utviklingsstrategi må identifisere de områdene som gir vekst og aktivitet, og som samtidig bidrar til opprettholdelse av bosetting. Behovene til de som bor på Fosen i dag skal dekkes uten at det svekker grunnlaget for at framtidige generasjoner skal få dekket sine behov.
2. Infrastruktur/samferdsel - destinasjon - bolyst - produktutvikling
- Hovedmålet for denne strategien er å skape levende kommuner og lokalsamfunn der Fosen forbindes med attraktive jobber, attraktive arbeidsplasser i attraktive bomiljøer.
3. Entreprenørskap - foretaksklima - innovasjonsvilje - samarbeid - kultur og reiseliv
- Hovedmålet for denne strategien er å skape et næringslivsklima som oppfattes som støttende, aksepterende og serviceorientert der samarbeidet mellom ulike aktører og nettverksbygging fremmer entreprenørskap.
4. Skole/utdanningstilbud - innovasjon - partnerskap - skole og næringsliv
- Hovedmålet med denne strategien er å øke kompetansen og utdanningsnivået i hele regionen der forutsetningene er samarbeid, tilgjengelighet og læringsarenaer.

Utfordringene for Ørland kommune knyttet til etablering av enebase for kampfly, vil bli så stor at man må legge til grunn et nært og tett samarbeid med kommunene knyttet til Fosen Regionråd, men også kommuner som ligger sør for oss. Spørsmålet om kommunesammenslåing mellom Ørland kommune og Bjugn kommune bør også settes på det politiske kartet igjen. Dette for å gjøre kommunene samlet sett mere robuste og attraktive i forhold til å kunne gi et godt velferdstilbud, et mangfoldig botilbud og et variert fritidstilbud i regionen.

Fosen Distriktsmedisinske senter er "motoren" på Fosen når det gjelder samhandlingsreformen og utvider stadig sitt fagområde og ikke minst samarbeidet mellom helse Midt Norge og St Olav. Nå er også Folkehelse Fosen etablert som et tiltak inn under Fosen DMS med egen samfunnsmedisiner og folkehelsekoordinator. Utfordringen blir nå hvordan kommunene skal videreutvikle Fosen DMS i lys av statlige intensjoner og egen tjenesteyting. Fosen DMS IKS har følgende intensjoner i sin videre utvikling:

- Integrering av folkehelsearbeidet i strategiske planprosesser: plan for Folkehelse Fosen og kommuneplaner
- Prioritering av helsefremmende og forebyggende arbeid til tross for manglende øremerka finansiering
- Indikatorer for folkehelsearbeid - hva er viktig å måle på Fosen?
- Delegering av myndighet til felles samfunnsmedisiner
- Avtaler - politisk styring og kobling til felles helse- og omsorgsplan 2015 og andre overordna planer
- Øyeblikkelig hjelp - døgntilbud
- "Tiltak for å unngå medfinansiering": forebygging -tidlig hjelp - behandling - rehabilitering - mestring
- Hvordan bruke midlene knyttet til utskrivingsklare pasienter best mulig?
- Pasient - brukerinnflytelse
- Ansattmedvirkning
- Videre utvikling av Fosen DMS IKS som samarbeidsorganisasjon

Felles utviklingsstrategier Bjugn og Ørland mot 2020

Kommunene Ørland og Bjugn har i løpet av de siste årene utviklet et tett samarbeid innenfor den kommunale tjenesteproduksjonen, der en gjennom felles løsninger og gode arbeidsdelinger har utviklet effektive samarbeidsløsninger. I tillegg har kommunene et sterkt fokus på utviklingsarbeid - der en aktivt ønsker å utvikle regionene til å bli enda mer attraktiv for både å bo, arbeide og investere. Begge kommunene har en uttalt strategi om å bli en del av teknologihovedstaden.

7. Viktige utviklingstrekk for Ørlandssamfunnet, sett i lys av nasjonale forventninger til arbeid med planstrategien

Ørland kommunes planstrategi legger til grunn at Ørland kommune blir valgt som lokalisering for framtidig kampflybase for luftforsvaret. En etablering av enebase på Ørland vil representere en økning i antall stillinger på anslagsvis 570, fordelt på ca 450 befatte, ca 100 sivile og ca 20 vervede. I tillegg vil antall vernepliktige øke med ca 330. I den forbindelse må vi påregne en betydelig økning i folketallet, basert på en vekst opp mot 3000 nye innbyggere på sikt, og det stilles store krav til vertskommunen, både når det gjelder boligtomter og bomuligheter, jobbmuligheter for partnerne til ansatte ved Ørland Hovedflystasjon, velferdstjenester og hvilke fritidsmuligheter vi har i kommunen. Dette er utfordringer vi får på kort og lang sikt. Et nært samarbeid med Forsvarsbygg, fylkesmannen, fylkeskommunen og nabokommunene som vil bli berørt, vil være av stor betydning for å møte denne utfordringen på en god måte. Informasjon og kunnskap til innbyggerne er et svært viktig tema som kommunen må ha et aktivt forhold til.

Et aktivt næringsliv og privat sektor med tilbud om etablererkompetanse og et aktivt utviklingsapparat, er særdeles viktig, da man må regne med at de som er partnere også har ønsker om å etablere egen virksomhet eller bistå i utviklingen av lokalsamfunnet. Her kan man forvente god kompetanse av høy kvalitet. Fosen Næringshage i samarbeid med lokal bank og Ørland Næringsforening, har rigget et tett og nært samarbeid med Ørland kommune i denne sammenheng og kommunen tar et aktivt og strategisk grep opp mot en innovativ og offensiv utvikling av lokalsamfunnet.

Kommunen skal bidra til en best mulig velferd for innbyggerne, med tjenester av god kvalitet. Det er samtidig viktig at den økonomiske forvaltningen og ressursbruken skjer på en bærekraftig måte, slik at den ikke truer velferden til innbyggerne i framtida. Staten signaliserer at utgiftsveksten i statsbudsjettet må bremses. Dette gir kommunene en økonomisk utfordring på sikt og for Ørland kommune med høy lånegjeld og ingen fondsavsetning av betydning, må omfanget av tjenestene tilpasses det økonomiske handlingsrommet i tida framover. Det vil stilles krav til effektive løsninger og omstilling og endring i organisasjonen.

7.1 Befolkningsutvikling og sammensetning

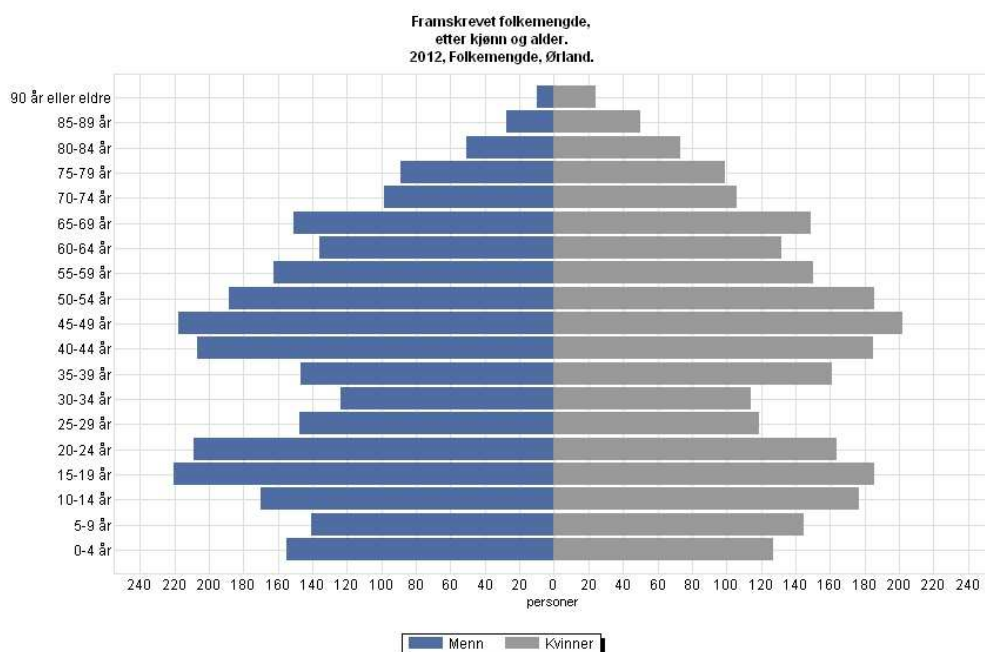
Befolkningsutviklingen er et viktig grunnlag for all form for planlegging. Ørland kommune har hatt en svak vekst i befolkningsutviklingen de siste årene, men ifølge SSB sine prognoser vil folketallet øke fra 5 186 innbyggere i 2012 til 5 520 innbyggere i 2022. I tillegg må det som tidligere nevnt regnes med en sterk befolkningsvekst om fire / fem år, på grunn av etablering av ny kampflybase ved Ørland Hovedflystasjon. Framskrivning av befolkningstallet for Ørland kommune vil derfor by på utfordringer pr i dag.

Det er viktig for kommunen å sikre at så mange som mulig av våre nye arbeidstakere på Ørland Hovedflystasjon får muligheter til å bo og arbeide i kommunen og at de opplever stor trivsel i fritiden. Arbeid er fortsatt en avgjørende faktor for hvor folk bosetter seg, men også gode boliger, tilgang til tjenester, nærhet til familie samt steds- og miljøkvaliteter er faktorer som påvirker valg av bosted.

I tillegg til utvikling i folketall vil befolkningens alderssammensetning være viktig for å si noe om behovet for kommunale tjenester. Dette går blant annet ut på behovet for:

- boligbygging
- næringsutvikling
- skole- og barnehageutbygging
- omsorgstjenester

Befolkningssammensetningen kan illustreres i en befolkningspyramide:

Befolkningssammensetningen i 2012 viser en befolkning der aldersgruppen 0 - 14 år ligger betydelig under gruppen 15 - 24. Dette henger også sammen med en nedgang i antall barn i grunnskolen. Det er videre en lav andel i befolkningen i aldersgruppen 25 - 39 år.

Innflyttere i forbindelse med flybasen vil i stor grad være i yrkesaktiv alder, sammen med sine barn. Dette vil medføre at befolkningsveksten i stor grad vil komme i aldersgruppen fra 55 år og nedover.

7.2 Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Hovedtrekkene i kommunens folkehelseprofil (Helsedirektoratet) er gjengitt gjennom folkehelsebarometeret(under) hvor noen nøkkeltall for kommunen sammenlignes med landstall.

Temaområdene er valgt ut fra et forebyggingspotensial, det gjelder også området helse og sykdom. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønnssammensetning.

Folkehelseprofilen 2012 viser at befolkningsstørrelsen i kommunen har endret seg lite i 2010. Andelen eldre over 80 år er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet. Folkehelseprofilen bekrefter at kommunen skårer dårligere enn landsgjennomsnittet på noen få områder:

- Arbeidsledigheten er høyere enn landsgjennomsnittet
- Ungdom trives dårligere på skolen enn det som er vanlig eller i landet, vurdert etter trivsel hos 10 klassingene.
- Utbredelse av type 2 -diabetes, målt ved bruk av legemidler, ser ut til å være høyere enn ellers i landet (30 -74 år)

Det er viktig at kommunen intensiverer arbeidet og fokuserer på helseovervåking og systematisk forebygging over tid. Barnehagene og skolene skal sammen med foreldre, helsestasjonen og frivillig lag og organisasjoner bidra til økt kunnskap og gode og effektive tiltak for å sikre gode oppvekstvilkår.

"Fysisk aktivitet er en kilde til helse og trivsel. For barn er lek den viktigste måten å utforske, forstå og mestre tilværelsen på, og leken har stor betydning for barns motoriske, emosjonelle og sosiale utvikling. For voksne og eldre kan fysisk aktivitet være en kilde til avkobling, sosialt samvær, følelse av mestring og glede over å være i god fysisk form. Den enkelte har ansvar for egen helse og vil stå ansvarlig for sine valg. Men befolkningens helse er en konsekvens av utviklingstrekk, fysiske omgivelser og politiske valg utenfor enkeltindividets rekkevidde.

Kommunen som tjenesteyter

Kommunen er den største leverandøren av offentlige tjenester. Samtidig er kommunen ansvarlig forvalter av en rekke lovverk, og utøver myndighet på vegne av samfunnet. Kommunen må ha høy troverdighet og et godt omdømme. Stadig økende og etterhvert kanskje urealistiske forventninger hos innbyggerne om økt innsats og bedre kvalitet på mange av våre tjenester, gir store utfordringer. For å styrke og beholde et godt forhold mellom innbyggerne og kommune, må tjenesteomfang, ansvar og roller kommuniseres. Kommunen ønsker å være forutsigbar, samarbeidende, offensiv, lærende og ansvarlig (vårt verdigrunnlag), både som tjenesteleverandør og samarbeidspart. Spørsmålet blir hvilke strategiske grep som kan hjelpe oss?

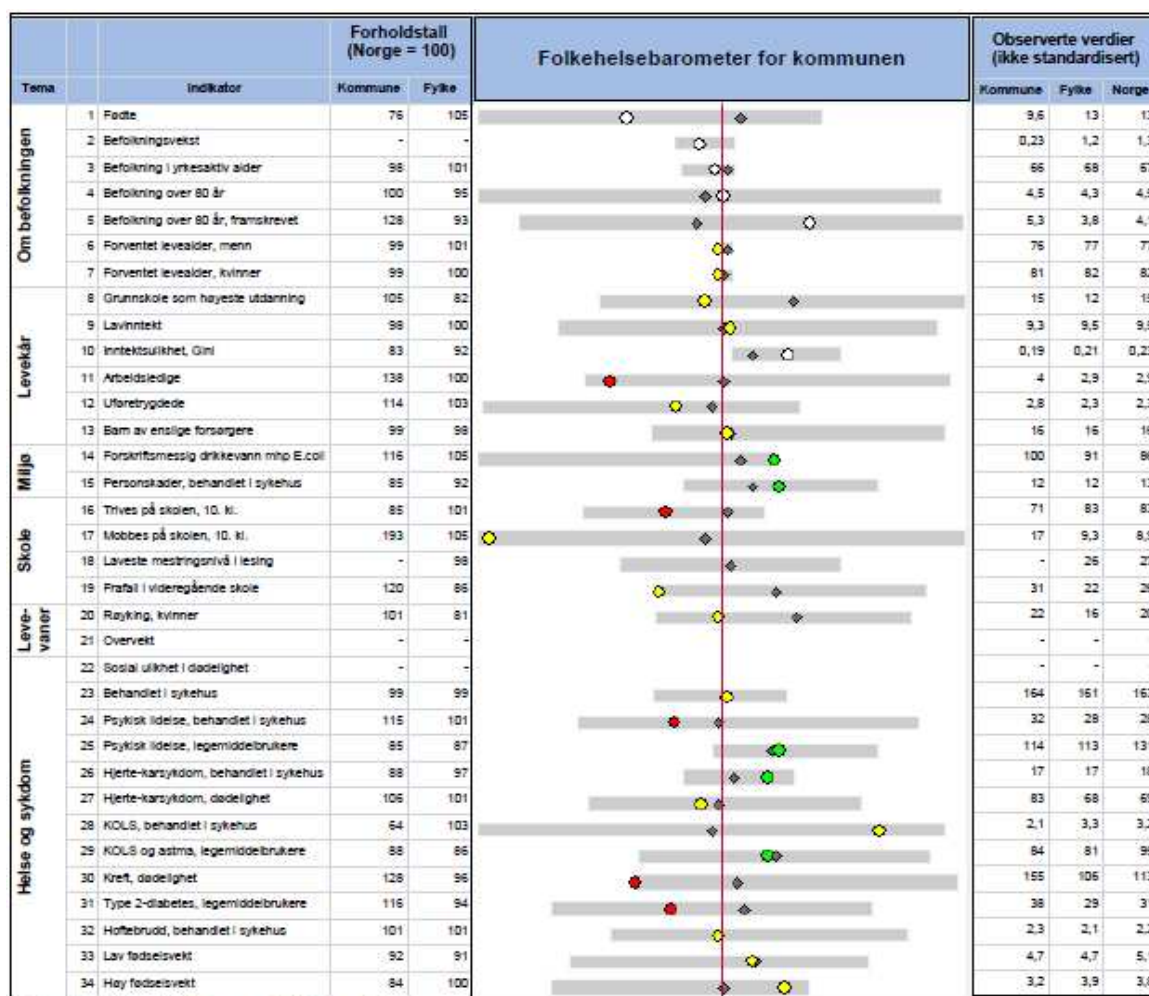
I "Rikdommens dilemma" (KS/Econ) beskrives dette slik:

Når den private velstanden øker her i landet, øker også forventningene og kravene til de offentlige velferdstilbudene. Det blir større sprik mellom det vi er vant til og forventer i våre private liv, og det vi kan vente av det offentlige. Og bakom synger oljeformuen. Dette er en klagesang som kan kalles de stigende forventningers misnøye.

God dialog med innbyggerne og forventningsavklaring, tilgang på arbeidskraft og kompetanseutvikling, er viktige områder å fokusere på for å kunne imøtekomme ovennevnte utfordringer på sikt. Framtidas arbeidskraftsutfordringer er av global karakter og forhold som konkurranse om arbeidskraft, økt sykefravær, fødselsunderskudd og tilflytting har stor innvirkning på området. Hvilken strategi skal vi ha for å møte disse utfordringene? Hva kan Ørland kommune gjøre for å bli en enda mer attraktiv og interessant kommune å bosette seg i?

Det jobbes med å avklare utviklingsstrategien i helse - og omsorgssektoren i kommunen

gjennom et verdi- og strategidokument, der bl annet "omsorgstrappa" blir tydeliggjort på en god måte. Dette arbeidet vil også avklare hvordan framtidige bygninger bør utformes og hvordan et helhetlig helse - og omsorgstilbud i kommunen bør utformes. Det er viktig mestring og forebyggende helsearbeid blir lagt til grunn i planarbeidet.

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):
 Forkortelser: IAS=Indirekte aldersstandardisering, IKS=Indirekte kjønnsstandardisering

På oppvekstområdet skal det utvikles en verdi og strategiplan for barn og unge, også her skal mestring og forebyggende folkehelse ligge til grunn for arbeidet. Gjennom etablering av kampflybasen vil det bli et økt behov for både barnehage og skoletilbud, og det må etableres en skolebruksplan, som bl a vurderer hvor det er hensiktsmessig å plassere en ny barneskole i kommunen.

Arbeidskraftsutfordringer og kompetanseutfordringer

OECD-rapporten om høyere utdanningsinstitusjoners bidrag til regional utvikling (OECD 2006), dokumenterer at Trondheim og Trøndelag har fortrinn innen høyere utdanning og forskning der både NTNU og SINTEF beskrives som unike og vesentlige hver for seg og samlet. OECD-rapporten peker på at man i Trondheimsregionen enten ikke kjenner nok til disse fordelene eller tar dem for gitt, og at regionen derved ikke i stor nok grad uttrykker dette fortrinnet, verken til utvikling av bedriftene, eller for å sikre seg kandidater fra den forskningsnære utdanningen. På hvilken måte kan Ørland kommune dra nytte av at man har stor nærhet til Trondheimsregionen, og på hvilken måte kan vi i større grad enn hva vi gjør i dag nyttiggjøre oss denne kompetansen?

Kompetanseutvikling handler bl.a om livslang læring, om å tilrettelegge for lærende organisasjoner og læring på tvers av alder og miljø, internt i egen organisasjon og eksternt, og om læring i samhandling mellom privat og offentlig sektor. Hvordan sikrer vi helhet og sammenheng mellom de ulike utdanningsaktørene? Hvordan styrker vi samarbeidet mellom skoleslagene og mellom skole, nærings- og arbeidsliv? Og hvordan nyttiggjør vi oss Trondheim som kunnskapsby? Pga kampflybasen og nærheten til NTNU/SINTEF bør Ørland ha en strategisk målsetting om å være en levende "testbase" for forskning og utvikling.

Oppvekstmiljø

Barn har liten mulighet til å påvirke sine levekår og forskjellene øker i Norge. Tidlig innsats og tverrfaglig og forebyggende arbeid er et satsingsområde i oppvekstsektoren i Ørland kommune, arbeidet må intensiveres og det må sikres kompetanse i egen organisasjon for å kunne gi gode nok råd og veiledning til familiene som har behov for støtte.(familiestøttende tiltak). Felles satsing på barn og unges oppvekstvilkår og læringsløp er et viktig mål for oppvekstområdet. God kvalitet på barnehagetilbudet og skoletilbudet i et folkehelseperspektiv er en viktig faktor for barns utvikling. Økt fokus på læringsutbytte, trivsel og mestring på alle nivå, er områder som må prioriteres i årene framover. Kun ved å settes seg konkrete og målbare mål på områdene, kan man vurdere om en utvikling har ført til en forbedring for den enkelte.

7.3 Verdiskaping og næringsutvikling

Kommuneplanen vil i sin helhet være en viktig plan for næringsutvikling. Arealdelen til kommuneplanen vil være et viktig virkemiddel for å tilrettelegge for næringsutvikling i kommunen. Nye etableringer trenger nye arealer og Ørland trenger et variert tilbud av tilrettelagte næringstomter flere steder i kommunen. Næringsutvikling er et samspill mellom aktører, hvor kommunen er viktig som tilrettelegger og ambassadør for mulighetene som ligger i vår kommune. Det er viktig å etablere tydelig samarbeid og rasjonelle strukturer med de forskjellige aktørene som har roller i næringsutviklingsarbeidet, deriblant sentrale og regionale myndigheter, næringslivs- og arbeidskraftsorganisasjonene og forsknings- og utdanningsinstitusjonene.

7.4 Boligbygging og tettstedsutvikling

Ørland kommune er en liten kommune i arealsammenheng - 72 km². Av dette arealet er en stor andel dyrket mark av svært god kvalitet. Et særtrekk er det også at en betydelig del av kommunens samlede areal ligger innenfor gjerdet til Ørland hovedflystasjon og at det i tillegg er en relativt stor andel som har vernestatus. Utkastet til støysonenplan basert på at de nye kampflyene i Norge blir plassert på Ørland hovedflystasjon, viser at et større areal er definert innenfor det som er kategorisert som rød støyson med de begrensninger som det medfører. Alt dette er forhold som legger klare føringer for de mulighetene kommunen har for utbygging og utvikling av områder for boligbygging og for næringsvirksomhet.

Tettstedet Brekstad er omkranset av dyrket mark i alle retninger og en eventuell ekspansjon vil derfor komme i konflikt med jordvernet. Den framtidige boligbyggingen innenfor Brekstad vil derfor måtte skje i form av mye høyere utnyttelse av det som er tilgjengelig arealer, enn det vi er vant med fra tidligere. Utviklingen av tettstedet Brekstad vil, slik det illustreres i "Planskissen for Brekstad sentrum", kreve at det bygges tettere og høyere.

Boligbyggingen i Brekstadområdet vil være begrenset av "den røde strek" som landbruksmyndighetene hos Fylkesmannen har satt. Det er derfor nødvendig at det også legges til rette for boligbygging i andre deler av kommunen der det er bedre tilgang på

andre arealer enn dyrket mark. Slik utbygging må, der det er muligheter for det, legges til områder der det allerede er utbygd kommunal infrastruktur. Det skal legges til rette for et variert botilbud, godt tilrettelagte møteplasser og med en tilgjengelighet til skole via et trygt og godt utbygd gang- og sykkelvegnett.

Arealer til næringsetablering og -utbygging ligger i dag i hovedsak i området Uthaug havn og i Brekstadbukta. Her må det i planeprioden opparbeides og klargjøres arealer som kan tilbys nyetablere. Nye områder for næringsutvikling og som ikke er avhengige av havnetilknytning bør vurderes lagt i områder som vil komme inn under rød støysone.

7.5 Klima og energi

Gjennom Energi- og klimaplan 2007-2012 har Ørland kommune hatt en offensiv satsing på området bl.a gjennom fjernvarmeanlegg og kollektive varmeløsninger. Planen har ført til at det fra kommunens side har vært et betydelig fokus på klima og miljøproblematikk bl annet gjennom tiltakene i planen og stor satsing biogassetablering. Av ulike årsaker er satsing på biogass "lagt på is" foreløpig.

Kommunen vil også i framtida ha økt fokus på utvikling av klima- og miljøvennlig energi. Et endret klima kan føre til økt press på naturmangfoldet ved strandsonen og på utsatte kulturminner og kulturmiljøer. Klimatilpasninger handler om å erkjenne at klima er i endring og forstå hvordan endringene vil påvirke samfunnet, og å gjøre valg som reduserer de negative virkningene og utnytter de positive. Nye områder for nærings- og boligformål må vurderes ut fra klimatiske forhold og tilgang på varme fra omgivelsene, f.eks spillvarme, jordvarme eller sjøvarme. Pga etablering av kampflybasen bør Ørland også ha en strategi på å være ledende innen "grønne" verdier.

Klima - og miljøutfordringene stiller krav til oss og det er lovfestet at det skal tas klimahensyn i planleggingen. Det er et viktig satsingsområde og en av suksesshistoriene i vårt lokalmiljø.

7.6 Samferdsel og infrastruktur.

Etablering av enebase for kampfly vil kreve økt fokus og tiltak når det gjelder transport og samferdsel både når det gjelder fly, båt/ferge, tunnel og bussforbindelse.

Transportløsninger er normalt ikke et virkemiddel for å skape utvikling og befolkningsvekst, men tilfredsstillende transportløsninger kan og vil ofte være en nødvendig forutsetning. Det gjelder både person- og godstransport.

Økt fortetting og en mer effektiv og attraktiv kollektivtrafikk og bedre tilrettelegging for syklende og gående, er nødvendig for å oppnå en bærekraftig steds- og sentrumsutvikling.

Det vises også til arbeidet knyttet til etablering av tunnel mellom Garten og Storfosna for å knytte øyene Kråkvåg og Storfosna tettere til fastlandet.

I følge "Transportplan Ørland og Bjugn " 2011, er følgende utfordringer/tiltak opplistet:

- Behov for redusert reisetid Ørland/Bjugn - nabokommuner
- Redusert reisetid Ørland/Bjugn - Trondheim
- Redusert reisetid Ørland/Bjugn og Oslo
- Intern transport Ørland/Bjugn
- Kollektivtakster

8. Prioriterte satsingsområder og vurdering av planbehov

8.1 En aktiv nærings- og samfunnsutvikler med gode kommunikasjonsmuligheter

8.1.1 Prioriteringer:

- Ørland kommune skal med bakgrunn i sin posisjon som kommunikasjons og handelssenter på Fosen framstå som en attraktiv kommune for næringsetablering og samfunnsutvikling.
- Strategisk målsetting om å være ledende innenfor "grønne" løsninger.
- Strategisk målsetting om å være ledende innenfor samspillet mellom Forsvaret - handel og næringsliv.
- Offensiv informasjonsstrategi og døgnåpent digital forvaltning er et viktig utviklingsområde for kommunen
- Kommunen er fundamentet i samfunnets beredskap. Kommunens ansvar omfatter planleggingen for å forebygge og begrense skade ved uønskede hendelser som kan inntreffe lokalt, samt håndtere kriser som oppstår
- Arbeidet med arealdelen av kommuneplanen vil være et avgjørende virkemiddel for å tilrettelegge for næringsutvikling i kommunen.
- Å etablere et tungt næringsliv er en stor utfordring i mindre lokalsamfunn. Ørland kommune som ligger i pendleravstand til Trondheim, må profilere seg på boattraktivitet både i forhold til naturen, kulturen, historien og i forhold til vårt store fortrinn som er pendleravstand til en storby.
- Ny næringsvirksomhet trenger arealer og etablerere trenger et variert tilbud av tilrettelagte næringstomter flere steder i kommunen.
- Industri og næringsareal må tilrettelegges for logistikk på land, sjø og luft, praktisk og miljøvennlig.
- Det skal som hovedregel for arealbruk legges til rette for segregering mellom industri og tyngre næringsvirksomhet, landbruk og befolkede bo områder.
- Det må tilrettelegges for vekst i handel og service næring i et levende by sentrum i Kystbyen Brekstad.
- Det skal i planperioden tas hensyn til etablering og drift av kampflybase Ørland som en drivkraft for næringsutvikling.
- Det må tilrettelegges for samferdsel på sjø, land og i luft. Internt i Ørland kommune må det etableres et samferdselsmønster som er miljøvennlig og praktisk, og som ivaretar innbyggernes og næringslivets behov.
- Det må etableres samferdselslinjer langs vei, med hurtigbåt og ferge regionalt i Fosen, og mot Trondheimsregionen som tilrettelegger for vekst og næringsutvikling i Ørland og regionen. I tillegg må flyruta til Oslo prioriteres og kommunikasjonstilbudet må ses mot Orkanger, Hitra/Frøya
- Det må tilrettelegges for et sterkt, kontinuerlig og dynamisk samarbeid med Ørland Hovedflystasjon.
- Det må tilrettelegges for eksisterende bedrifter og industriell vekst.
- Det må tilrettelegges for etablering av nye bedrifter og industri i hele kampbasens næringskjede i lys av kampbase etableringen.
- Det må tilrettelegges for en helhetlig utvikling av Brekstad som kystby og som senter for handel, service og kultur i Fosen.
- Det må tilrettelegges for næringsutvikling gjennom et sterkt samarbeid mellom alle typer næringslivsaktører. Dette være seg sentrale og regionale myndigheter, nærings- og arbeidskrafts organisasjonene, utviklingsselskapene, FoU miljøene og utdanningsinstitusjoner, på alle nivå.
- Realisering av biogassprosjekter for å dekke fremtidig energibehov

- Industri på Uthaug, i gul sone, Ørsleie, Kråka og evt Fjæraveien. Hva med Tunga og området rundt Hårberg som næringspark?
- Tofelts vei til Brekstad og gang- og sykkelsti mellom Ørland og Bjugn
- Tunnel til Agdenes
- Markeds- og handelsanalyser for å kartlegge behov for nyetableringer i servicenæringene slik at vi får etablert komplementære næringer.
- Universell utforming i all bolig - og næringsplanlegging - innhente kunnskap, tett på forskningsmiljøer, benytte samarbeid med NTNU og forskningsmiljøene.
- Ørland kommune og Bjugn kommune bør slås sammen.
- Det bør satses på kommunale el-biler og etablering av ladestasjoner el-bil.

8.1.2 Vurderinger av planbehov

Ut fra ovennevnte vurderinger, vil det bli behov for etablering og rullering av følgende planer på området:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
- Beredskapsplan
- Idrett- og friluftsliv
- Trafikksikkerhetsplan
- Miljø- og energiplan
- Landbruksplan
- Strategisk næringsplan
- Transport - og samferdselsplan
- Kystsoneplan
- Informasjonsstrategi

8.2 Et godt helse- og oppveksttilbud i attraktive bomiljø

8.2.1 Prioriteringer:

Det må tilrettelegges for fortettete sentrumsnære boområder, med sterk utnyttelse av areal. Dette kombinert med handel, service, kultur og offentlige tjenestetilbud. En strategi for et forpliktende samarbeid mellom denne type næringsvirksomhet og kommunen må legges til grunn for utviklingen.

- Boligbygging i et område viser om det er tilgjengelige boliger for innflyttere, og er en viktig forklaring på stedets boattraktivitet.
- Sosiale møteplasser som kafeer og restauranter gir også økt boattraktivitet for besøk og bosetting, dette er områder vi må satse bevisst på for å tiltrekke oss folk i ulike alder, men spesielt unge barnefamilier.
- Engasjere foreldregruppa og nå barn og unge på de arenaer de befinner seg.
- Godt utbygd sykkelnett og stier i hele kommunen, etablere trimpark, samlingssted og lekeparker/folkehelseparker samt naturstier.
- Bondelaget utfordres til å lage en "skisse" som viser muligheter for bruk av areal i kommunen
- Flere ungdommer må inkluderes i Ungdomsrådet
- Medvirkning og ansvarliggjøring av ungdom, - og de må gis mulighet til å påvirke prosesser. Ungdom må stimuleres til økt engasjement og det må fokuseres på de ulike ungdomsgruppens særpreg
- Tilrettelagt mulighet for fritidsaktiviteter for funksjonshemmede - tilrettelegging for fysisk aktivitet i "grønne lunger" og asfalterte stier

- Ta med ungdommer i referansegrupper som vedtar saker og jobber med prosjekter som angår dem.
- Samlokalisering av treningsarenaer og skole i fremtiden, slik at det blir lett å tilrettelegge for fysisk aktivitet for barn og unge.
- Lokalisere skole/opplæringsarena for at barn kan gå eller sykle til skolen.
- Fotgjengervennlig sammenkobling av næringsarealet i Brekstad by - aksene kultursenteret - Libra. Utvikle ny handlegate med delvis overbygging.
- Støy fra kampflybasen må hensyntas ved etablering av bo, handel og service områder.
- For å fremme trivsel, trygghet og sosialt fellesskap i bo, handel og service-områder (Brekstad sentrum) er det viktig å tilrettelegge for gode møteplasser, grønne lunger og en gjennomgående blå og grønn struktur.
- Boligbygging utenfor sentrumsområdene må ta utgangspunkt i eksisterende boligområder for god utnyttelse av kommunal infrastruktur og effektive kommunale tjenester. Disse boligområdene må også segregeres fra støy og annen forurensning fra næringsaktivitet.
- Det må tilrettelegges for areal som gir utviklingsmuligheter for eksisterende bedrifter og industri.
- Det må tilrettelegges areal til en potensiell klyngeutvikling av Forsvarsrelatert virksomhet i kommunen. Dette være seg logistikkfunksjoner, industri og FoU.
- Det er vesentlig å segregere kommunikasjon og trafikk fra boområder, praktisk og miljøvennlig.
- Det må tilrettelegges for å utnytte naturgitte områder til næringsvirksomhet med grunnlag i reiseliv, friluftsliv og naturopplevelser.
- Økt fokus på læringsutbytte, trivsel og mestring på alle nivå i skolen.
- Økt fokus på mobbeproblematikken - nulltoleranse for mobbing.
- God kvalitet i barnehagen og i skolen med fokus på voksenstandarden.

8.2.2 Vurdering av planbehov

Ut fra ovennevnte strategiske vurderinger, vil det bli behov for etablering og rulling av følgende planer på området:

- Strategiplan for oppvekstområdet
- Skolebruksplan
- Strategisk IKT plan
- Strategisk kompetanseplan
- Verdi- og strategiplan for helsesektoren
- Arbeidsgiverstrategi
- Ørlandsmodellen - en modell for helhetlig styring

8.3 Et rikt kulturliv som bidrar til mangfold, god helse og økt livskvalitet

8.3.1 Prioriteringer

- Ørland kommune har stor fokus på å utvikle et samfunn hvor kreativitet og deltakelse fremelskes. Derfor har kommunen valgt kultur og kulturutvikling som et strategisk utviklingsområde. Kommunen har etablert et eget foretak, Ørland Kultursenter, som har ansvaret for dette området.
- Ørland Kultursenter har som ambisjon å være en klar regional aktør. Selskapet skal arbeide med det som fremhever vår region og vår landsdel, i tett samarbeid med andre aktører. Selskapet har "Historien vår", "Naturen vår" og "Dagens pulserende liv" som arbeidsplattformer. Basert på disse

plattformene skal selskapet gi opplevelser og formidle kunnskap på en måte som fremhever regionens og landsdelens røtter, egenart og attraktivitet.

- En ledetråd for selskapet er at temaene som tas opp skal favne vidt, men arrangementene og prosjektene skal ha stor lokal deltakelse og engasjement og favne alle kulturelle uttrykk.
- Strategisk målsetting om å være ledende innenfor samspillet mellom historie - kulturminner - friluftsliv - sportsaktiviteter.
- Etablere Ørland Arena som møteplass for all idrett / aktivitet.
- Overvektsprosjekt, tilrettelegging for turmuligheter, psykososialt arbeid i barnehage og skole, og godt helse og oppvekstmiljø, legges inn som gode strategier i folkehelsearbeidet.

8.3.2 Vurdering av planbehov

Ut fra ovennevnte strategiske vurderinger vil det bli behov for etablering og rullering av følgende planer på området:

- Kulturminneplan (digitalisert)
- Folkehelseplan

8.4 Et inkluderende og åpent lokalsamfunn

8.4.1 Prioriteringer:

- Etablere møteplasser for folk i alle aldre, skape tilhørighet og sosialt fellesskap.
- Etablere verdigrunnlag for lag og organisasjoner.
- Delta aktivt i frivillig arbeid.
- Samhandle med lag, frivillige organisasjoner og kultur. Lederne må skape engasjement - voksenrollen er viktig.
- Lag og organisasjoner oppfordres til å ha fokus på inkludering - invitere nye innbyggere til å bli med.
- Rigge en organisasjon som forbereder og planlegger "framtid" mot nye innbyggere.
- Etablere gode rutiner for informasjon til innbyggerne og til omverdenen forøvrig. Fortelle de gode historiene.
- Strategisk målsetting om å være ledende innenfor området "inkluderende samfunn".

8.4.2 Vurderinger av planbehov

- Strategisk plan for et inkluderende Ørlandssamfunn

9. PRIORITERING AV PLANOPPGAVER

Under er det vist en oversikt over planoppgaver som skal prioriteres i perioden 2012 - 2015. Det er viktig å understreke at planleggingen skal være et nyttig virkemiddel og ikke et mål i seg selv, og at det er iverksettingskraften i organisasjonen som er den aller viktigste faktoren for at planene realiseres. Dette krever at den ikke er mer omfattende enn nødvendig, og at den er realistisk i den forstand at den bygger på en reell økonomisk og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring. Det er også viktig å koble planleggingen og plangjennomføringen med den årlige behandlingen av den fireårige handlingsplanen og årsbudsjettet. Utfordringsdokumentet som har ligget til grunn for revidering av handlingsplanen (fireårsperioden) erstattes nå av kommunal planstrategi som revideres hvert fjerde år. Etter en nærmere gjennomgang ser vi at kommunen i løpet av de

siste fem årene ikke har hatt fokus på revidering av plansystemet, det vil derfor være behov for rullering av gamle planer samt etablering av nye plandokument.

Plannavn	ny plan / rullering	oppstart 2012	oppstart 2013	oppstart 2014	oppstart 2015
Handlingsplan	rullering	x	x	x	x
Kommuneplan					
Planstrategi	ny	x			
Kommuneplanens samfunnsdel	ny	x			
Kommuneplanens arealdel	rullering	x			
Temaplaner som grunnlag for kommuneplanens samfunnsdel					
Beredskapsplan	rullering	x			
Idrett og friluftsliv	rullering	x	x	x	x
Trafikksikkerhetsplan	rullering	x	x	x	x
Klima- og energi plan	rullering		x		
Strategisk næringsplan	rullering		x		
Landbruksplan	rullering	x			
Skolebruksplan	ny		x		
Folkehelseplan	ny		x		
Strategisk kompetanseplan	ny	x			
Strategisk IKT-plan	rullering	x			
Strategiplan for oppvekstomr.	ny	x			
Arbeidsgiverstrategi	ny	x			
Kulturminneplan	ny		x		
Verdi og strategiplan for helse og omsorgssektoren	ny	x			
Kystsoneplan	ny	x			
Transport og samferdselsplan	ny		x		
Ørlandsmodellen - en modell for helhetlig styring	ny	x			
VA-plan	rullering	x			
Vanndirektivet	ny	x			
Hovedplan for havner	ny		x		
Energiplan kommunale bygg	ny	x			
Hovedplan for trafikk	ny		x		
Strategisk plan for et inkluderende Ørlandssamfunn	ny		x		
Strategisk informasjon- og kommunikasjonsplan	ny		x		